Lietas arhīva Nr. CA-1310-19/7
ECLI:LV:RAT:2019:0705.C31261216.12.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019.gada 5.jūlijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Ilze Ramane,
tiesnese Dzintra Zvaigznekalna-Žagare,
tiesnesis Juris Freimanis,
ar tiesas sēžu sekretāri Lieni Alksni,
piedaloties /pers. A/ pārstāvim zvērinātam advokātam Mārtiņam Pinkānam, atbildētāja /pers. B/ pārstāvim zvērinātam advokātam Milanam Kuļikovam un atbildētājas /pers. C/ pārstāvim zvērinātam advokātam Raivo Klotiņam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ par īrnieka piespiedu izlikšanu no dzīvojamām telpām un īres maksas piedziņu, /pers. B/ pretprasībā par īres līguma atzīšanu par spēkā neesošu un /pers. C/ pretprasībā par īres līguma atzīšanu par spēkā neesošu, sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību un /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 21.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2016.gada 7.jūlijā ar grozījumiem 2016.gada 14.jūlijā un 2017.gada 17.martā /pers. A/, pamatojoties uz likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 2.pantu, 6.panta otro daļu, 11., 11.^{3}, 12. un 44.pantu un Civillikuma 1587., 2141., 2152. un 2165.pantu cēla tiesā prasību pret /pers. B/ un /pers. C/ par izlikšanu no dzīvojamām telpām un īres maksas piedziņu.

Prasībā un tās grozījumos norādīts, ka prasītājai uz dāvinājuma līguma pamata nostiprinātas īpašuma tiesības uz 1/2 domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/. Ar kopīpašnieku 2002.gada 27.jūnija līgumu par lietošanas kārtības noteikšanu kopīpašumam prasītājai pieder /adrese B/, ar kopējo platību 89,3 m^2.

[1.1] 2014.gada 1.decembrī starp prasītāju un atbildētāju /pers. B/ tika noslēgts terminēts dzīvojamās telpas īres līgums Nr.2015/01, ar īres maksu 133,96 *euro* mēnesī.

Īres līgums stājies spēkā 2015.gada 1.janvārī un tika noslēgts uz laiku līdz 2016.gada 31.decembrim bez tiesībām to pagarināt. Īres līguma termiņš ir beidzies.

Prasītājai ir informācija, ka viņai piederošā īpašumā bez atbildētāja /pers. B/ savu dzīvesvietu ir deklarējusi arī atbildētāja /pers. C/.

2016.gada 29.novembrī atbildētājam nosūtīts atgādinājumu par īres līguma termiņa beigām un lūgts informēt par laiku, kad parakstīt telpu pieņemšanas – nodošanas aktu. Uz paziņojumu atbildētājs nav reaģējis un turpina dzīvot dzīvoklī arī pēc īres līguma termiņa beigām.

Tā kā īres līguma termiņš ir beidzies, atbildētājam kopā ar viņu dzīvojošām personām dzīvoklis bija jāatbrīvo līdz 2017.gada 5.janvārim.

[1.2] Saskaņā ar īres līguma 2.2.punktu atbildētājs apņēmās maksāt noteikto īres maksu par kārtējo mēnesi līdz mēneša 20.datumam, pamatojoties uz prasītājas izsniegto rēķinu. Papildus īres maksai atbildētājam bija jānorēķinās par komunālajiem pakalpojumiem.

Prasītājas pārstāvis katru mēnesi nosūtīja rēķinus uz atbildētāja e-pastu. Rēķini tika apmaksāti tikai daļēji, maksājumu mērķi norādot tikai "*īres maksa un komunālie pakalpojumi*".

Tā kā atbildētājs samaksu neveica saskaņā ar rēķiniem un maksājumu mērķī nenorādīja rēķina numuru, par ko tiek maksāts, bet veiktais maksājums nekad nesedza visu rēķinā norādīto summu, tad prasītāja no atbildētāja veiktajiem maksājumiem vispirms veica maksu par komunālajiem pakalpojumiem un kompensāciju par nekustamā īpašuma nodokli, tikai tad atlikušo summu ieskaitīja īres maksā. Līdz ar to, atbildētājam ir izveidojies īres maksas parāds par laiku no 2015.gada janvāra līdz 2016.gada jūlijam 738,30 *euro* apmērā.

Pirms prasības celšanas atbildētājs ir brīdināts par parādu un nodomu celt prasību tiesā.

[1.3] Prasības pieteikumā lūgts izlikt atbildētājus no dzīvojamās telpas /adrese B/, kopā ar visām mantām, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas, piedzīt no /pers. B/ par labu prasītājai īres maksas parādu 738,30 *euro* un noteikt prasītājai tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus no parāda.

[2] 2018.gada 19.oktobrī, pamatojoties uz Civillikuma 1459., 1493., 1513., 1533.pantu, likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 5.panta pirmo daļu, /pers. B/ cēla tiesā pretprasību par 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līguma Nr.2015/01 atzīšanu par spēkā neesošu.

Pretprasības pieteikumā norādīts, ka 2014.gada 1.decembrī atbildētājs ar prasītāju nav noslēdzis dzīvojamās telpas īres līgumu.

2014.gadā atbildētājam esot uzrādīti vairāki īres līguma projekti ar dažādu īres maksu.

Lai gan atbildētājs ir parakstījis īres līgumu Nr.2015/0, uzskata, ka prasītāja ir rīkojusies negodprātīgi un ar viltu. Prasītāja nekad nav izsniegusi atbildētāja pašas parakstītu šā īres līguma eksemplāru. Tas apliecinot, ka prasītāja nav vēlējusies tāda līguma noslēgšanu ar atbildētāju, līdz ar to līgums nav spēkā.

Parakstītu īres līguma eksemplāru saņēmis tikai 2017.gada janvārī, līdz ar to prasītāja īres līgumu parakstījusi tikai pēc īres līgumā noteiktā termiņa beigām, t.i. 2016.gada 31.janvāra. Tas pilnībā izslēdzot, ka prasītāja ir noslēgusi ar atbildētāju dzīvojamās telpas īres līgumu 2014.gada 1.decembrī.

Turklāt prasītāja, nolūkā panākt īres līguma projekta parakstīšanu ar viltu solījusi atbildētāja samaksāt naudas kompensāciju 10 000 *euro*, kuru atbildētājs nav saņēmis.

Norādīts, ka 1999.gada 1.februārī dzīvojamās telpas beztermiņa īres līgums bija noslēgts ar atbildētāja māti. Pēc atbildētāja mātes nāves atbildētājs turpina dzīvot šajā dzīvojamā telpā. Tāpēc atbildētāja un prasītājas īres tiesiskās un faktiskās īres attiecības nosaka šis līgums.

Atbildētājs pēc mātes nāves nav izmantojis likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 14.panta ceturtajā daļā paredzētās tiesības – nav lūdzis noslēgt jaunu dzīvojamās telpas īres līgumu uz tiem pašiem nosacījumiem. Līdz ar to prasītājai un atbildētājam ir nodibinātas faktiskās īres attiecības.

[3] 2018.gada 21.novembrī, pamatojoties uz Civillikuma 1459., 1533.pantu, /pers. C/ cēla tiesā pretprasību par 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līguma Nr.2015/01 atzīšanu par spēkā neesošu.

Pretprasības pieteikumā norādīts, ka /pers. B/ ir viņu informējis, ka 2014.gada ziemā prasītāja piedāvājusi izbeigt īres tiesiskās attiecības, izmaksājot /pers. B/ kompensāciju.

Prasītājas plānos esot bijis pārdot dzīvokli un izmaksāt atbildētājiem kompensāciju, bet kompensācijas izmaksai bija nosacījums, ka /pers. B/ jāparaksta jauns dzīvojamās telpas īres līgums, kurā norādīta daudz lielāka īres maksa kā 1999.gada 1.februāra /pers. B/ mātes noslēgtajā īres līgumā. Šādu rīcību prasītāja pamatojusi ar to, ka tādā veidā dzīvokļa pircējam būs pamats prasīt augstāku pirkuma maksu. Līdz ar to īres līgums prasītājai bija nepieciešams izskata pēc. Ņemot vērā solījumu izmaksāt kompensāciju, /pers. B/ parakstījis īres līgumu.

Prasītāja kompensāciju nav izmaksājusi. Parakstītu īres līguma eksemplāru atbildētājam atsūtījusi tikai pēc īres līgumā termiņa beigām.

Uzskata, ka prasītāja ir rīkojusies negodprātīgi un ar viltu, lai izbeigtu īres tiesiskās attiecības ar atbildētājiem.

Atbildētājiem nav bijusi vēlēšanās noslēgt jaunu īre līgumu, jo viņus apmierināja 1999.gada 1.februāra īres līgums. Tā kā atbildētājas rīcībā nebija prasītājas parakstīta īres līguma eksemplāra, uzskatījusi, ka īres tiesiskās attiecības joprojām nosaka 1999.gada 1.februāra līgums. Atbildētāja dzīvojamā telpā turpina dzīvot kā /pers. B/ ģimenes locekle.

[4] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 21.decembra spriedumu prasība apmierināta.

/pers. B/ un /pers. C/ izlikti no dzīvojamās telpas /adrese B/, ar visām piederošajām mantām, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas. No /pers. B/ piedzīts īres parāds 738,30 *euro* un noteiktas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja /pers. B/ likumiskos 6% gadā no nesamaksātā pamatparāda 738,30 *euro*.

/pers. B/ pretprasība par īres līguma atzīšanu par spēkā neesošu noraidīta.

/pers. C/ pretprasība par īres līguma atzīšanu par spēkā neesošu noraidīta.

[4.1] Tiesa konstatējusi, ka lietā pastāv strīds par to, vai pušu attiecības regulē 2014.gada 1.decembra īres līgums, vai tas noslēgts tiesiski un ir spēkā esošs.

Tiesa atbildētāju argumentu, ka 2014.gada 1.decembra dzīvojamo telpu īres līgumu noslēgts ar viltu, jo prasītāja solījusi par šā līguma noslēgšanu maksāt kompensāciju 10 000 *euro*, bet nav to izdarījusi, vērtējusi kritiski, jo šis arguments ir pretrunā ar lietā esošajiem pierādījumiem un liecinieku liecībām.

No prasītājas paskaidrojumiem un liecinieku /pers. D/ un /pers. E/ liecībām pirmās instances tiesa guvusi apstiprinājumu, ka prasītāja nav piedāvājusi kompensāciju par dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanu. Liecinieku liecības apstiprinājušas, ka kompensācija piedāvāta par dzīvokļa atbrīvošanu, bet, tā kā puses nespēja vienoties par kompensācijas summu, tika nolemts parakstīt jaunu īres līgumu. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzina par nepierādītu pretprasībās norādīto argumentu, ka dzīvojamās telpas īres līgums noslēgts pielietojot viltu.

Izvērtējot apstrīdētā līguma saturu, tiesa atzinusi, ka no līguma teksta izriet, ka puses vienojušās par līguma būtiskajām sastāvdaļām – līguma priekšmetu dzīvokli /adrese B/, un īres maksu. Lietā nav strīda, ka atbildētājs ir parakstījis līgumu.

Tiesa kritiski vērtējusi atbildētāja argumentu, ka, atbildētājam parakstot īres līgumu, tas nebija spēkā, jo puses saskaņā ar Civillikuma 2124.pantu ir vienojušās par īres līguma būtiskajām sastāvdaļām un atbildētājs turpinājis dzīvot strīdus nekustamajā īpašumā.

Par nepamatotu atzīts pretprasībās norādītais arguments, ka joprojām spēkā ir 1999.gada 1.februāra īres līgums, jo atšķiras šo līgumu priekšmets. Proti, 1999.gada 1.februārī tika izīrēta daļa no dzīvokļa /adrese B/, 47,4 m^2 platībā, savukārt ar 2014.gada 1.decembra līgumu atbildētājs pieņēmis īrē dzīvokli 89,3 m^2 platībā. Atzīts, ka lietā nav iegūti pierādījumi atbildētāja paskaidrojumos minētajam argumentam, ka 1999.gada 1.februāra īres līguma darbības laikā notikusi vienošanās par lielākas dzīvokļa platības īrēšanu.

Tiesa konstatējusi, ka 1999.gada 1.februāra īres līguma darbība beidzās 2011.gada 4.martā ar atbildētāja mātes nāvi. Kā arī, 1999.gadā noteiktā īres maksa Ls 6,40 (9,11 *euro*), neatbilst Civillikuma 2120.panta prasībām, ka īres maksai jābūt patiesai atlīdzībai par lietas lietošanu, un tādēļ to nedrīkst nolikt tikai izskata pēc, un ir pretrunā ar normālām tirgus attiecībām.

Pie šādiem apstākļiem pirmās instances tiesa atzinusi, ka atbildētāji nav pierādījuši pretprasībās minēto argumentu, ka īres līgums ir noslēgts ar viltu. Tādēļ pretprasības noraidītas kā nepamatotas.

[4.2] Tiesa atzinusi, ka 2016.gada 29.novembra brīdinājums par īres līguma termiņa beigām un dzīvokļa atbrīvošanu sakarā ar īres līguma termiņa izbeigšanos apliecina, ka prasītāja brīdinājusi atbildētāju, ka pēc īres līguma termiņa beigām tas netiks pagarināts un lūgusi atbildētājus pilnībā atbrīvot dzīvojamās telpas /adrese B/.

Konstatēts, ka 2014.gada 1.decembra īres līguma noteikumi neparedz īrnieka tiesības pagarināt īres līguma termiņu. Savukārt 2016.gada 29.novembrī (mēnesi pirms līguma termiņa beigām) prasītāja rakstiski brīdinājusi atbildētājus par pienākumu atbrīvot dzīvojamo platību, tādejādi paužot savu nostāju, ka īres līgums netiks pagarināts.

Pamatojoties uz norādīto, tiesa atzinusi, ka kopš 2016.gada 31.decembra atbildētājiem nav tiesiska pamata lietot nekustamo īpašumu /adrese B/, jo dzīvojamās telpas lietošanas vienīgais pamats ir īres līgums. Tādējādi atbilstoši likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 6.panta pirmajai daļai atzīts, ka atbildētājiem bija pienākums nekustamo īpašumu atbrīvot. Norādīto tiesa atzinusi par pamatu atbildētāju izlikšanai no nekustamā īpašuma.

Ņemot vērā, ka pēc prasības grozījumiem prasība par izlikšanu celta saistībā ar īres līguma termiņa izbeigšanos, par nepamatotu atzīts atbildētāju arguments, ka, nebrīdinot atbildētāju /pers. C/ par īres līguma izbeigšanu, viņai liegtas tiesības veikt parāda samaksu. Norādīts, ka atbildētāju vēlme samaksāt parādu, nevar ietekmēt līguma izbeigšanos, jo prasītāja nevēlas to pagarināt. Turklāt lietā nav iegūti pierādījumi, ka atbildētāja arī pēc prasības pieteikuma saņemšanas būtu izpildījusi savas saistības un vienojusies ar prasītāju par līguma termiņa pagarināšanu.

[4.3] Prasības daļā par īres maksas parāda piedziņu no atbildētāja /pers. B/, pirmās instances tiesa atzinusi, ka lietā nav iegūti pierādījumi, ka atbildētājs, kā nekustamā īpašuma īrnieks, būtu veicis maksājumus par dzīvojamās telpas īri un komunālajiem pakalpojumiem pilnā apmērā un regulāri. Parāda esamības faktu un tā apmēru atbildētājs nav apstrīdējis. Atbildētājs norādījis, ka veicis īres maksas un maksas par komunālajiem pakalpojumiem samaksu atbilstoši mutiskai vienošanai ar mājas apsaimniekotāju, par ko lietā nav pierādījumu.

Turklāt, kopš 2014.gada 1.decembra pušu starpā īres tiesiskās attiecības noteica dzīvojamās telpas īres līgums Nr.2015/01, kurā bija noteikta īres maksa 133,95 *euro*, kā arī pielīgts atbildētāja pienākums veiks maksu par komunālajiem pakalpojumiem. No piedzenamās summas aprēķiniem tiesa konstatējusi, ka parāds par dzīvojamās telpas īri un komunālajiem pakalpojumiem, sācis veidoties no 2015.gada janvāra un šajā periodā atbildētājs nevienu izrakstīto rēķinu nav apmaksājis pilnībā. Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētājs kādu no izrakstītajiem rēķiniem būtu apstrīdējis vai viņam būtu liegtas tiesības dzīvot strīdus īpašumā, vai, ka viņš nesaņemtu komunālos pakalpojumus.

Tiesa konstatējusi, ka atbildētājs nav izpildījis īres līgumā paredzēto pienākumu veikt īres maksas un saņemto pakalpojumu apmaksu pilnā apmērā un tā rezultātā izveidojies parāds. Atzīts, ka atbildētājam ir pienākums izpildīt īrnieka pienākumus, kas noteikti likuma „Par dzīvojamo telpu īri" noteikumos un noslēgtajā īres līgumā. Norādīts, ka svešas lietas bezatlīdzības lietošanu likums neparedz.

Pamatojoties uz norādīto tiesa atzinusi, ka prasība daļā par īres maksas parāda 738,30 *euro* piedziņu no atbildētāja /pers. B/ ir pamatota un apmierināma.

[5] Par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 21.decembra spriedumu /pers. C/ iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā

apjomā.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa kļūdaini konstatējusi, ka īrnieks un izīrētāji bija noslēguši 2014.gada 1.decembra īres līgumu.

Apelācijas sūdzības pamatota ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[5.1] Starp darījuma dalībniekiem nebija notikusi vienošanās par šāda līguma noslēgšanu, jo /pers. B/ piedāvāja noslēgt beztermiņa īres līgumu. Tas tikšanās laikā notikusi vienošanās par beztermiņa īres līguma noslēgšanu. Terminēta īres līguma apspriešana neesot notikusi. Tas noslēgts ar viltu, maldinot /pers. B/ par īres līguma termiņu.

[5.2] Prasītāja nav akceptējusi 2014.gada 1.decembra īres līgumu, jo nav to parakstījusi. Uzskata, ka īres līgumu prasītāja parakstījusi tikai pēc īres līguma termiņa izbeigšanās. To apstiprina tas, ka parakstītu īres līgumu /pers. B/ saņēmis tikai 2017.gada janvārī.

[5.3] Uzskata, ka tiesas atziņa spriedumā, ka atbildētāji nav pierādījuši īres līguma noslēgšanu ar viltu, norāda, ka tiesa pilnībā neizslēdz, ka īres līgums noslēgts ar viltu.

Prasītāja, apzinoties, ka /pers. B/ vēlās noslēgt tikai beztermiņa īres līgumu, ierakstot noslēdzamajā īres līgumā termiņu, noklusēja būtisku faktu, kas neatbilda /pers. B/ izteiktajai ofertei. /pers. B/, neizlasot prasītājas starpnieka piegādāto īres līgumu, to steigā parakstījis. Tādējādi /pers.B/noslēdza īres līgumu, būdams maldināts.

[5.4] Uzskata, ka, slēdzot 2014.gada 1.decembra īres līgumu, nav ievērota rakstveida forma, jo prasītāja to nav parakstījusi.

[5.5] Uzskata, ka prasītājas un /pers. B/ īres tiesiskās attiecības nosaka 1999.gada 1.februāra īres līgums, kas dod pamatu šajā dzīvoklī dzīvot arī /pers. C/.

Nepiekrīt spriedumā norādītajam, ka 1999.gada 1.februāra īres līguma darbība beidzās 2011.gada 4.martā līdz ar /pers. B/ mātes /pers. F/ nāvi. Atbildētājs/pers. B/ turpināja dzīvot dzīvoklī, par ko turpināja maksāt īres maksu.

Norādīts, ka /pers. B/ ir izteicis oferti noslēgt ar viņu īres līgumu mirušās īrnieces vietā, bet prasītāja atbildi nedeva. Tāpēc īres maksu turpināja maksāt tādā apmērā, kāds bija noteikts iepriekš un prasītāja pretenzijas nebija cēlusi.

[5.6] Sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa nepamatoti noteikusi atlīdzināmo ar lietas vešanu saistīto izdevumu apmēru, jo nemantiskais prasījums izriet no mantiskā prasījuma par parāda piedziņu. Līdz ar to atlīdzināmo izdevumu apmērs nevar pārsniegt 30% no apmierinātās prasības summas 738,30 *euro*. Tādējādi tiesas piedzītos advokāta izdevumus uzskata par nesamērīgiem ar prasības summu.

[5.7] Pirmās instances tiesa nav pietiekami izvērtējusi, motivējusi un argumentējusi spriedumu, tāpat tiesa nonākusi pie nepareiziem un nepamatotiem secinājumiem.

[6] Par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 21.decembra spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza /pers. B/, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa kļūdaini konstatējusi, ka īrnieks un izīrētāji bija noslēguši 2014.gada 1.decembra īres līgumu.

Apelācijas sūdzības pamatota ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[6.1] 2014.gada 1.decembrī starp īrnieku un izīrētāju nebija panākta pilnīga savstarpēja vienošanās abu pušu parakstīta īres līguma formā, jo tikšanās laikā atbildētājs piedāvājis noslēgt beztermiņa līgumu, tā kā iepriekšējais īres līgums bija beztermiņa. Tādējādi oferte jauna līguma noslēgšanai nākusi no atbildētāja nevis prasītājas.

Tikšanās laikā puses vienojušās par beztermiņa īres līguma noslēgšanu. Izmantojot atbildētāja uzticēšanos, prasītājas pārstāvis iesniedzis atbildētājam pavisam citādāku īres līguma projektu nekā bija vienojušies. Atbildētājam ar viltu tika iesniegt parakstīšanai terminēts īres līgums.

[6.2] Atbildētājs nesaņēma prasītājas parakstītu īres līguma eksemplāru. Prasītāja nav iesniegusi pierādījumus tam, ka ir parakstījusi līgumu.

Uzskata, ka prasītāja līgumu parakstījusi tikai pēc līguma termiņa beigām, jo apzinājusies, ka līgums vēl joprojām nav noslēgts. Tiesas spriedumā šis būtiskais apstāklis nav izvērtēts.

[6.3] Prasītāja, apzinoties, ka atbildētājs vēlas noslēgt tikai beztermiņa īres līgumu, ierakstot noslēdzamajā īres līgumā termiņu, noklusēja būtisku faktu, kas neatbilda atbildētāja piedāvājumam. Atbildētājs līgumu parakstījis, būdams maldināts un nav saņēmis prasītājas parakstītu līguma eksemplāru.

[6.4] Uzskata, ka prasītājas un atbildētāja īres tiesiskās attiecības nosaka 1999.gada 1.februāra īres līgums, kas bija noslēgts ar atbildētāja māti. Nepiekrīt spriedumā norādītajam, ka 1999.gada 1.februāra īres līguma darbība beidzās 2011.gada 4.martā līdz ar mātes /pers. F/ nāvi, jo pēc mātes nāves turpinājušas pastāvēt faktiskās īres tiesiskās attiecības. Esot lūdzis prasītājai noslēgt īres līgumu mirušās īrnieces vietā, bet saprātīgā termiņā atbildi nav saņēmis. Tāpēc turpinājis maksāt īres maksu, par kādu bija vienošanās ar apsaimniekotāju, par ko prasītāja ilgstoši iebildumus nav cēlusi.

[6.5] Norādīts, ka tiesas piedzītie advokāta izdevumi ir nesamērīgi ar piedzītā parāda summu.

[7] Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētāju pārstāvji uzturēja pretprasības pieteikumu un apelācijas sūdzības uz tajās norādītajiem argumentiem, prasību neatzina.

Prasītājas pārstāvis neatzina pretprasības un apelācijas sūdzības, uzturēja prasību uz tajā norādītajiem argumentiem

Motīvu daļa

[8] Civillietu tiesas kolēģija, uzklausot pušu pārstāvju paskaidrojumus, izvērtējot apelācijas sūdzību motīvus, pārbaudot un novērtējot lietai pievienotos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka prasība apmierināma pilnīgi, bet apelācijas sūdzības nav pamatotas un pretprasības noraidāmas pilnīgi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

[8.1] Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi un uz tiem balstītais secinājumi ir pietiekami, pamatoti un pareizi, līdz ar to apelācijas instances tiesa pievienojas pārsūdzētā sprieduma motīviem, papildus izvērtējot apelācijas sūdzībās izteiktos argumentus.

[8.2] Civillietu tiesas kolēģija konstatē, lai gan atbildētāji, iesniedzot apelācijas sūdzības par pirmās instances tiesas spriedumu, pārsūdzējuši to pilnīgi, sūdzībās nav apstrīdēts pirmās instances konstatētais, ka atbildētājs /pers. B/ ir parakstījis 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līgumu Nr.2015/01 un ka līgums nav noslēgts ar viltu, jo par dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanu nebija paredzēta naudas kompensācija.

Tāpat apelācijas sūdzībās nav apstrīdēta īres maksas parāda aprēķina pamatotība, norādot tikai, ka samaksa veikta atbilstoši 1999.gada 1.februāra līgumam tādā apmērā, kādā bija vienojies ar mājas pārvaldnieku.

Nav arī apstrīdēts pirmās instances spriedumā konstatētais, ka prasītāja ir savlaicīgi informējusi par dzīvojamās telpas īres līguma termiņa beigām, lūdzot atbrīvot dzīvojamo telpu, savukārt atbildētāji dzīvojamo telpu nav atbrīvojuši, turpinot to izmantot bez atlīdzības.

[8.3] Apelācijas sūdzībās 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līguma Nr.2015/01 spēkā neesamības pamatojumam izvirzīti divi argumenti.

Kā viens no argumentiem norādīts pretprasībā norādītais, ka prasītāja nav akceptējusi 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līgumu

Nr.2015/01, jo līdz līguma darbības beigām nav to parakstījusi, kā arī nav izsniegusi parakstītu līguma eksemplāru atbildētājam.

Otrs apelācijas sūdzības arguments, ka līgumslēdzēji nebija vienojušies par terminēta īres līguma noslēgšanu, pretprasības pieteikumos nebija norādīts, bet izvirzīts pamatojoties uz pirmās instances tiesas sēdē liecinieku liecībās norādītajām ziņām.

[8.4] Pie šādiem apstākļiem Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka strīda priekšmets ir tās tiesiskās attiecības, kas nosaka dzīvojamās telpas /adrese B/ lietošanas tiesības un šīm tiesiskajām attiecībām izrietošos pienākumus, kas šajā gadījumā primāri ir strīds par 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līguma Nr.2015/01 spēkā esamību.

[9] Izvērtējot apelācijas sūdzībā ietvertos argumentus, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka tie ir nepamatoti un noraidāmi turpmāk norādītu apsvērumu dēļ.

[9.1] Civillietu tiesas kolēģija nepiekrīt apelācijas sūdzībās izteiktajam apgalvojumam, ka dzīvojamās telpas īres tiesiskās attiecības nosaka 1999.gada 1.februāra dzīvojamās telpas īres līgums.

[9.1.1] Lietā nav strīda, ka 1999.gada 1.februāra dzīvojamās telpas īres līgums bija noslēgts ar atbildētāja /pers. B/ māti tikai par dzīvokļa daļas 47,40 m^2 īri. Pierādījumi tam, ka norādītā īres līguma priekšmets būtu grozīts lietā nav iesniegti. Tāpat lietā nav strīda, ka atbildētāji lieto visu dzīvokļa īpašumu 89,30 m^2 platībā.

[9.1.2] Tiesas kolēģija konstatē, ka apelācijas sūdzībā norādītais, ka atbildētājs /pers. B/, izmantojot likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 14.panta ceturtajā daļā paredzētās tiesības, lūdzot dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanu ar viņu mirušās īrnieces vietā, nemainot iepriekšējā īres līguma nosacījumus, ir pretrunā ar /pers. B/ rakstveida paskaidrojumos par prasību (sk. lietas 1.sējuma 90.lapā) un pretprasības pieteikumā (sk. lietas 1.sējuma 125.lapā) norādīto.

Rakstveida paskaidrojumā un pretprasības pieteikumā /pers. B/ nepārprotami norādījis, ka nav lūdzis noslēgt jaunu dzīvojamās telpas īres līgumu ar viņu uz tiem pašiem noteikumiem, kas bija 1999.gada 1.februāra īres līgumā. Turklāt kā jau norādīts iepriekš 1999.gada 1.februāra dzīvojamās telpas īres līguma priekšmets nesakrīt ar dzīvojamo telpu, kuru lieto atbildētāji.

[9.1.3] Atbilstoši likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 2.panta otrās daļas noteikumiem dzīvojamās telpas lietošanas vienīgais pamats īrniekam vai apakšīrniekam ir dzīvojamās telpas īres vai apakšīres līgums. Normatīvais regulējums neparedz tādu tiesību institūtu kā faktiskās īres attiecības.

/pers. B/ neprasot noslēgt ar viņu dzīvojamās telpas īres līgumu mirušās mātes vietā, atbildētāji dzīvojamā telpā turpinājuši dzīvot bez spēkā esoša īres līguma, jo lietā nav strīda, ka saskaņā ar 1999.gada 1.februāra dzīvojamās telpas īres līgumu dzīvojamās telpas /adrese B/, 47,40 m^2 platībā īrniece bija atbildētāja /pers. B/ māte.

No Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes izziņas izriet, ka /pers. B/ savu dzīvesvietu /adrese B/, deklarējis 2003.gada 28.jūlijā, t.i., būdams pilngadīgs. Ziņas par to, ka atbilstoši likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 9.panta pirmajā daļā noteiktajam dzīvojamā telpā ir iemitinājies kā īrnieka ģimenes loceklis, lietā nav iesniegtas.

Pie šādiem apstākļiem nav pamata atzīt, ka atbildētāju un prasītājas ar dzīvojamās telpas /adrese B/, lietošanu saistītās tiesiskās attiecības nosakāmas atbilstoši 1999.gada 1.februāra īres līguma noteikumiem.

[9.2] Izvērtējot pirmās instances tiesas sēdē liecinieku /pers. D/ un /pers. E/ sniegtās liecības, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka liecinieki apstiprina, ka 2014.gada rudenī ir notikušas pārrunas saistībā ar kompensācijas izmaksu par dzīvokļa atbrīvošanu. Tā kā puses nav vienojušās par kompensācijas apmēru notikusi vienošanās par īres līguma noslēgšanu.

Liecinieka/pers. E/ liecība apstiprina, ka atbildētājs ir lūdzis beztermiņa līguma noslēgšanu. Vienlaicīgi liecinieks arī apstiprināja, ka prasītāja nav izteikusi piekrišanu beztermiņa līguma noslēgšanai un iespējams esot izteikusies par terminētu līgumu.

Attiecībā par pārējiem īres līguma noteikumiem liecinieks /pers. E/ norādīja, ka tie ir bijuši pieņemami, tajā skaitā atbilstoša bijusi arī līgumā noteiktā īres maksa. Liecināja, ka tikšanās laikā īres līgums netika parakstīts, līguma projekts esot bijis vēlāk atsūtīts elektroniskā pastā, bet to nav izlasījis. No /pers. B/ vēlāk uzzinājis, ka tas līgumu ir parakstījis nelasot un nav apmierināts ar to, ka līgums ir terminēts. Tāpēc /pers.B/nav maksājis līgumā noteikto īres maksu, bet veicis maksājumus tādā apmērā, kāds bijis paredzēts mirušās mātes noslēgtajā īres līgumā.

Savukārt liecinieks /pers. D/ liecināja, ka apspriežot īres līguma noteikumus tika piedāvāts terminēts līgums uz pāris gadiem. Nekādus iebildumus pret līguma noteikumiem tikšanās reizē atbildētājs neesot izteicis. Vienojušies, ka atbildētājs parakstīs īres līgumu, kad būs ar to iepazinies. Īres līguma projekts tika nosūtīts atbildētājam un /pers. E/ elektroniskā pastā.

Liecinieka/pers. D/ liecība apstiprina, ka /pers. B/ dzīvojamās telpas īres līgumu parakstījis pēc kāda laika liecinieka klātbūtnē pie dzīvokļa durvīm. Liecinieks nav interesējies, vai atbildētājs to ir izlasījis, jo tikšanās laikā vienojušies, ka līgumu parakstīs, kad būs ar to iepazinies.

Tādējādi secināms, ka apelācijas sūdzībā izteiktais arguments, ka tikšanās laikā ir notikusi vienošanās par beztermiņa īres līguma noslēgšanu ir pretrunā ar liecinieku liecībām.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka no liecinieku liecībām izriet, ka tikšanās laikā puses ir vienojušās par līguma būtiskajām sastāvdaļām – īres priekšmetu un īres maksu. Savukārt, atbilstoši Civillikuma 1472.panta noteikumiem, līguma termiņš ir līguma nejauša sastāvdaļa.

[9.3] Pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka liecinieka /pers. E/ liecība neapstiprina arī to, ka prasītāja ar viltu panākusi 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līgumā parakstīšanu, maldinot /pers. B/ par īres līguma darbības termiņu.

Sprieduma 9.2.punktā norādītās liecinieku liecības apstiprina, ka tikšanās laikā prasītāja ir piedāvājusi noslēgt terminētu īres līgumu, savukārt atbildētājs izteicis vēlmi noslēgt beztermiņa īres līgumu. Tādējādi, nosūtot uz atbildētāja elektronisko pastu terminēta īres līguma projektu, prasītāja ir noraidījusi atbildētāja piedāvājumu par beztermiņa līgumu un atkārtoti izteikusi piedāvājumu noslēgt terminētu dzīvojamās telpas īres līgumu. Savukārt atbildētājs parakstot 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līgumu ir tam piekritis (akceptējis prasītājas oferti, savukārt prasītāja nav akceptējusi atbildētāja oferti par beztermiņa līgumu). Tādējādi konstatējams, ka ir notikusi vienošanās par visiem līguma noteikumiem, tajā skaitā par īres līguma termiņu.

Atbildētāju arguments, ka /pers. B/ 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līgumu parakstījis to neizlasot, nav vērtējams kā atvainojama maldība (Civillikuma 1442.panta), jo lietā nav iesniegtas ziņas par tādiem no /pers. B/ gribas neatkarīgiem apstākļiem, kas viņam liedza iepazīties ar līguma saturu pirms tā parakstīšanas. Turklāt nav arī ziņu, ka elektroniskajā pastā atbildētājam būtu bijis atsūtīts beztermiņa īres līguma projekts. Par šāda apstākļa esamību nav norādījuši pat paši atbildētāji.

Ņemot vērā, ka no liecinieku liecībām izriet, ka apspriežot līguma noteikumus, prasītāja nav izteikusi piekrišanu beztermiņa līguma noslēgšanai, nav pamatota atzīt, ka /pers. B/ bija jebkāds tiesisks pamats uzskatīt, ka prasītājas pārstāvis parakstīšanai viņam iesniegs dzīvojamās telpas īres līgumu, kurā nav noteikts īres līguma termiņš. Tādējādi nav arī pamata atzīt, ka prasītāja jebkādā veidā ir prettiesīgi maldinājusi /pers. B/, ar viltu (Civillikuma 1459.pants) piedabūjot viņu parakstīt 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līgumu Nr.2015/01.

[9.4] Pie šādiem apstākļiem Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka nav pamata atzīt, ka 2014.gada 1.decembra līguma noteikumi, tajā skaitā līgumā noteiktais termiņš nav bijuši apspriesti un neatbilst darījuma dalībnieku patiesajai gribai darījuma noslēgšanas laikā.

Par nepamatotu un neatbilstoši lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem Civillietu tiesas kolēģija atzīt atbildētāju argumentu, ka 2014.gada

1.decembra dzīvojamās telpas īres līgums atzīstams par spēkā neesošu, jo prasītāja to nav parakstījusi.

2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līguma 3.1.punktā noteikts, ka līgums noslēgts uz laiku līdz 2016.gada 31.decembrim. Lietas materiāliem pievienotā 2016.gada 11.jūnijā apstiprinātā īres līguma kopija iesniegta tiesā 2016.gada 7.jūlijā. Līguma kopija apstiprina, ka līgumu ir parakstījis ne tikai atbildētājs /pers. B/ kā īrnieks, bet arī prasītāja kā izīrētāja.

Tādējādi atbildētāju arguments, ka prasītāja 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līgumu ir parakstījusi tikai pēc līguma darbības termiņa beigām 2016.gada 31.janvārī nav pamatots, jo ir pretrunā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem.

Savukārt vērtējot atbildētāju argumentu, ka, neizsniedzot atbildētājam parakstītu līguma eksemplāru, prasītāja nav akceptējusi līgumu un tāpēc tas nav saistošs, Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka parakstot prasītājas sagatavoto līgumu atbildētājs ir akceptējis izīrētājas piedāvājumu slēgt īres līgumu uz tajā norādītajiem noteikumiem, nevis izteicis savu piedāvājumu, kuru bija jāakceptē prasītājai.

Turklāt nav ziņu, ka atbildētājs būtu lūdzis viņam izsniegt parakstītu līguma eksemplāru, ja tāda viņa rīcībā nebija, vai veicis jebkādas citas darbības, kas dotu pamatu apšaubīt, ka prasītāja nav parakstījusi līgumu.

[9.5] Pamatojoties uz iepriekš norādīto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbildētāju pretprasība par 2014.gada dzīvojamās telpas īres līguma Nr.2015/01 atzīšanu par spēkā neesošu nav pamatota un ir noraidāma.

Tādējādi prasītājas un atbildētāju savstarpējās tiesiskās attiecības, kas saistītas ar dzīvojamās telpas /adrese B/, lietošanu regulē 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līgums.

[10] Saskaņā ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 2.panta otro daļu dzīvojamās telpas lietošanas vienīgais pamats īrniekam ir dzīvojamās telpas īres līgums. Tādējādi beidzoties īres līguma termiņam /pers. B/ ir zudis tiesisks pamats lietot dzīvojamās telpas /adrese B/.

Lietā nav strīda, ka atbildētāja /pers. C/ dzīvojamā telpā iemitinājusies kā /pers. B/ ģimenes locekle (laulātā). Lietā nav ziņu, ka atbildētājai pastāvētu jebkāds cits tiesisks dzīvojamās telpas lietošanas pamats, līdz ar to izbeidzoties /pers. B/ noslēgtā īres līguma termiņam arī /pers. C/ ir zudis tiesisks pamats lietot dzīvojamās telpas /adrese B/.

Likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 6.panta otrajā daļā noteikts, ja dzīvojamās telpas īres līgums noslēgts uz noteiktu laiku, līguma termiņam izbeidzoties, īrnieka pienākums ir atbrīvot dzīvojamo telpu, izņemot gadījumu, kad līgumā ietverta saistība, kas paredz īrnieka tiesības prasīt līguma pagarināšanu.

Dzīvojamās telpas īres līguma 3.1.punktā norādīts, ka līgums noslēgts uz laiku līdz 2016.gada 31.janvārim bez tiesībām pagarināt līgumu. Tādējādi konstatējams tiesisks pamats prasītājai prasīt dzīvojamās telpas atbrīvošanu.

Lietā nav strīda, ka atbildētāji pēc dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanās turpina lietot dzīvojamo telpu. Vienošanos par īres līguma termiņa pagarināšanu vai jauna dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanu puse nav noslēgušas.

Tādējādi konstatējams likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 44.pantā paredzētais pamats atbildētāju izlikšanai no dzīvojamās telpas tiesas ceļā bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas, jo atbildētāji dzīvojamās telpas /adrese B/, lieto patvarīgi – bez dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanas.

Pie šādiem apstākļiem Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība daļā par atbildētāju izlikšanu no dzīvojām telpām ir pamatota un apmierināma.

[11] No /pers. B/ apelācijas sūdzības satura izriet, ka pirmās instances sprieduma daļā par īres maksas parāda piedziņu pamatotība apstrīdēta, jo neatzīst 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līguma noteikumus par sev saistošiem. Tāpēc veicis maksājumus par dzīvokļa lietošanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem atbilstoši 1999.gada 1.februāra atbildētāja mātes noslēgtā dzīvojamās telpas īres līguma noteikumiem un tādā apmērā, kādā bija vienojies ar mājas pārvaldnieku.

Dzīvojamās telpas īres maksas parāda aprēķinu, ko prasītāja veikusi atbilstoši 2014.gada 1.decembra līguma noteikumiem par īres līguma darbības laiku, nav apstrīdējis. Tāpat atbildētājs nav apstrīdējis pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju šajā prasības daļā.

Ievērojot, ka 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līgums Nr.2015/01 ir spēkā esošs, atbildētājam ir saistoši tā noteikumi, tajā skaitā pienākums veikt īres maksājumus, kā arī pilnā apmērā norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem atbilstoši šā līguma noteikumiem. Nav strīda, ka atbildētājs līgumā paredzētos maksājumus nav veicis atbilstoši izīrētāja izsniegtajiem rēķiniem, līdz ar to īres līguma darbības laikā ir izveidojies īres maksas parāds 738,30 *euro*.

Lietā nav ziņu, ka parāds līdz lietas izskatīšanai pēc būtības būtu pilnīgi vai kādā daļā samaksāts.

Pie šādiem apstākļiem Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība daļā par īres maksas parāda 738,30 *euro* piedzinu no /pers. B/ prasītājas labā ir pamatota un apmierināma.

[12] Prasītājas lūgums noteikt tiesības saņemt likumiskos procentus par laiku sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei, neatbilst Civilprocesa likuma 195.panta noteikumiem, kas paredz prasītāja tiesības saņemt procentus par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), un ko tiesa nosaka spriedumā par laiku līdz sprieduma izpildei no piedzītās, bet vēl nesamaksātās parāda pamatsummas, un Civilprocesa likuma un 204.[1] panta noteikumiem, kas paredz sprieduma labprātīgas izpildes tiesības.

Arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 29.janvāra lēmumā lietā Nr.SKC-1331/2016 norādīts, ka likumiskie procenti, tiesības uz kuriem ir norādītas tiesas spriedumā, atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, ir aprēķināmi par sprieduma izpildes nokavējumu, tātad, par laiku pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, norādot to apmēru. Atbilstoši Civillikuma 1765.panta noteikumiem likumiskie procenti nosakāmi seši procenti no simta gadā un procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Tādējādi prasītājai nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. B/ sešus procentus no simta gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas 738,30 *euro*. Ievērojot Civillikuma 1763.panta 1.punktā noteikto, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

[13] Apelācijas sūdzībā atbildētāji izteikuši iebildumus pret pirmās instances tiesas noteikto atlīdzināmo izdevumu apmēru advokāta juridiskās palīdzības apmaksai.

[13.1] Ņemot vērā, ka lieta pēc būtības izskatīta apelācijas instancē, ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināmais apmērs tiek noteikts šajā spriedumā.

[13.2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otro daļu ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji.

[13.3] Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu atbildētāju viedokli, ka prasītājas izdevumi advokāta palīdzības samaksai piedzenami no atbildētājiem atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunkta noteikumiem, kas nosaka, ka atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 *euro*, ir izdevumi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas.

Kļūdains ir apelācijas sūdzību arguments, ka celtā prasība ir mantiska rakstura, no kuras izriet nemantiska prasība. Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka prasība par atbildētāju izlikšanu no dzīvojamās telpas ir patstāvīga nemantiska prasība, kas nav pakārtota prasībai par īres maksas parāda piedziņu, jo izlikšanas prasības pamats ir īres līguma termiņa notecējums.

[13.4] Tā kā celtā prasība apmierināta pilnīgi prasītājas izdevumi advokāta palīdzības samaksai piedzenami no atbildētājiem atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta "d" apakšpunkta noteikumiem, kas nosaka, ka atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām nav mantisks rakstura, ir izdevumi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 *euro*.

Prasītājas taisītos izdevumus 400 *euro* apmērā advokāta palīdzības samaksai apstiprina zvērināta advokāta Mārtiņa Pinkāna 2018.gada 7.novembra rēķins. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta $1.^1$ pantu par šā panta pirmās daļas 1. punktā minēto atlīdzināmo izdevumu faktisko apmēru uzskata gan izdevumus, kuri jau ir samaksāti, gan izdevumus, par kuriem saskaņā ar advokāta un puses vienošanos par juridiskās palīdzības sniegšanu ir izrakstīts rēķins. Prasītājas un advokāta vienošanos apstiprina zvērināta advokāta 2018.gada 22.februāra orderis Nr.88052 par juridiskās palīdzības sniegšanu Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā un 2019.gada 28.maija orderis Nr.88016 par juridiskās palīdzības sniegšanu Rīgas apgabaltiesā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājas taisītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nepārsniedz 44.panta pirmās daļas 1.punkta "d" apakšpunktā paredzēto maksimālo atlīdzināmo izdevumu apmēru.

[13.5] Ņemot vērā lietas izskatīšanas ilgumu un tiesas sēžu skaitu pirmās instances tiesā (sešas tiesas sēdes) un lietas sarežģītību (prasība un divas pretprasības), kā arī to, ka lieta izskatīta divās instancēs, tiesas kolēģija nesaskata tiesisku pamatu Civilprocesa likuma 44.panta piektās daļa piemērošanai.

Tādējādi prasītājas *izdevumi advokāta palīdzības samaksai atzīstami par taisnīgiem un samērīgiem un piedzenami to faktiskajā apmērā – 400 euro, no katra atbildētāja 200 euro apmērā.*

[14] Civilprocesa likuma 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

[14.1] Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 4.punkta noteikumiem par izlikšanas prasību samaksātā valsts nodeva 70 *euro* piedzenama no atbildētājiem prasītājas labā līdzīgās daļās – no /pers. B/ 35 *euro* un no /pers. C/ 35 *euro*.

[14.2] Valsts nodeva par īres parāda piedziņas prasību, atbilstoši apmierinātā prasījuma summai 738,30 *euro* un saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu piedzenama no /pers. B/ prasītājas labā 110,74 *euro* apmērā.

[14.3] Prasītājas samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,83 *euro* no atbildētājiem prasītājas labā piedzenami līdzīgās daļā – no /pers. B/ 3,92 *euro* un no /pers. C/ 3,91 *euro.*

[14.4] Tā kā pretprasības noraidītas un atbildētāju apelācijas sūdzības atzītas par nepamatotām, atbildētāju samaksātie tiesas izdevumi nav atlīdzināmi.

[15] Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā radušies kopā 38,27 *euro*. Ņemot vērā to, ka prasītājs atbilstoši Civilprocesa likuma 40.panta pirmajai daļai līdz lietas izskatīšanai tiesā samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 *euro*, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 42.panta pirmo daļu no atbildētājiem valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 30,44 *euro* (38,27 *euro* – 7,83 *euro* = 30,44 *euro*) – no /pers. B/ 15,22 *euro* un no /pers. C/ 15,22 *euro*.

[16] Civillietu tiesas kolēģija, saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu atzīst, ka pārējos aspektos Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas sniegtā argumentācija spriedumā ir pareiza un pietiekama. Apelācijas sūdzībā izteiktie argumenti nevar būt par pamatu citādu secinājumu izdarīšanai un pretēja sprieduma taisīšanai, jo nav guvuši apstiprinājumu.

Pirmās instances tiesa, izskatot lietu, pietiekami izvērtēja lietas faktiskos apstākļus, tās secinājumi balstīti uz pušu norādīto apstākļu pārbaudi un lietā iegūto pierādījumu novērtējumu to kopumā, līdz ar to pirmās instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

[17] Civilprocesa likuma $204.^1$ pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Tādejādi, Civillietu tiesas kolēģija nosaka atbildētājiem 10 dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma $204.^1$, 430., 432., 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

/pers. A/ prasību pret /pers. B/ un /pers. C/ par izlikšanu no dzīvojamām telpām un īres maksas piedziņu apmierināt pilnīgi.

Izlikt /pers.B/, personas kods /personas kods/, un /pers. C/, personas kods /personas kods/, no dzīvojamās telpas /adrese B/, ar visām viņiem piederošajām mantām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, īres maksas parādu 738,30 *euro*, tiesas izdevumus 149,66 *euro* un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 200 *euro*, kopā 1087,96 *euro*.

Noteikt /pers.A/ tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. B/ likumiskos procentus – 6% gadā, no nesamaksātās parāda pamatsummas 738,30 *euro*, ievērojot, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 35 *euro* un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 200 *euro*, kopā 235 *euro*.

Samaksa veicama /pers. A/ kontā kredītiestādē: AS Swedbank, konta /konta numurs/.

Noraidīt/pers.B/pretprasību par 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līguma Nr.2015/01 atzīšanu par spēkā neesošu.

Noraidīt /pers.C/pretprasību par 2014.gada 1.decembra dzīvojamās telpas īres līguma Nr.2015/01 atzīšanu par spēkā neesošu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 15,22 *euro*.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 15,22 *euro*.

Valsts ienākumos piedzīto ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa veicama: Tiesu administrācijas NMR: 90001672316, Valsts kases norēķinu kontā LV51 TREL 2190 4580 1900 0, maksājuma mērķī norādot – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā Nr.C31261216.

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Izskaidrot /pers.B/un /pers. C/, ka pēc sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa notecējuma valsts labā piedzīto ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu apstiprinošs dokuments nekavējoties jāiesniedz tiesas kancelejā, pretējā gadījumā spriedums šajā daļā tiks nodots piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Senāta Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Tiesneši (*personiskais paraksts*) Ilze Ramane

(*personiskais paraksts*) Dzintra Zvaigznekalna-Žagare

(*personiskais paraksts*) Juris Freimanis